

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economics Community (AEC) คือ การรวมตัวของชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งได้กำหนดแนวทางที่จะดำเนินไปคือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และมีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ให้ความสำคัญในเรื่องการทำให้เป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตเดียว การเปิดเสรีด้านการค้าขายสินค้า เปิดเสรีด้านการค้าภาคบริการ เปิดเสรีการลงทุน การเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น และการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมือ (สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555) จะเห็นได้ว่าการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเอื้อให้ประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ กลายเป็น “ตลาดและฐานการผลิตเดียว” เมื่ออาเซียนรวมกลุ่มเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการไหลเวียนของสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรีและเงินทุนที่เสรีมากขึ้น ภายใต้กรอบกติกาที่ยอมรับร่วมกัน จะทำให้บรรยากาศการค้าและการลงทุนเสรีมากขึ้น มีการเชื่อมโยงเส้นทางการขนส่งและโลจิสติกส์ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน ช่วยลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์และการบริหารธุรกิจ และเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ประกอบการ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการลงทุน จากการปรับกฎระเบียบและพิธีการลดขั้นตอนต่าง ๆ ให้ง่ายและสะดวกขึ้น รวมถึงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกรรมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมและโปร่งใสมากขึ้น (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2552)

การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ทำอย่างไรประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเองจะสามารถดำรงอยู่อย่างมีเสถียรภาพภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญและสำคัญสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจสำคัญในการจัดบริการสาธารณะให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนและชุมชนที่สุด จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ไชยวัฒน์ และ นิชชาภัทร, 2555) การสร้าง

ความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและการบริหารงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การวางผังเมืองศึกษาลักษณะของท้องถิ่น โดยต้องดูว่ามีสิ่งใดที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศใดบ้าง เพื่อบทบาทให้ท้องถิ่นมีศักยภาพให้มากขึ้น และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคม การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิต การรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดการด้านการศึกษา วัฒนธรรม จารีต และประเพณี ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โดยประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นส่วนที่เกิดผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรมต่อประเทศสมาชิกมากที่สุด เป้าหมายสำคัญของ AEC และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น คือ (ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล, 2555)

1) เพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า การบริการ เงินทุนและแรงงานที่เสรี ทำให้มีการลงทุนจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า ธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs อาจถูกซื้อกิจการหรือร่วมทุนจากต่างประเทศ เกิดความต้องการจากกลุ่มทุนต่างชาติให้มีการพัฒนา ระบบเครือข่ายการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ มากขึ้น

2) กลุ่มแรงงานวิชาชีพอาจโยกย้ายระหว่างประเทศตามแรงจูงใจทางด้านค่าจ้างและกลุ่มแรงงานทั่วไปก็อาจย้ายเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น การเคลื่อนย้ายในเรื่องแรงงานอาจก่อให้เกิดปัญหาโรคระบาดได้

3) เพื่อให้เกิดตลาดและฐานการผลิตร่วม การใช้ทรัพยากรที่จำเป็นต่อการผลิต อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อาทิ เรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดิน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตามมา

4) เพื่อให้เกิดการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

5) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเสมอภาค

6) เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลกระทบของ AEC ต่อ ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแนวทางการปรับตัว ได้แก่

1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของการลงทุนภายในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและขนส่ง ตลอดจน

โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผลิต เช่น ไฟฟ้า ประปา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจำเป็นต้องประสานขอความร่วมมือกับส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การพัฒนาส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ จำเป็นต้องทบทวนถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลและช่วยเหลือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในท้องถิ่น รวมถึงวิสาหกิจชุมชน เช่น ทบทวนนโยบายและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการลงทุนภายในท้องถิ่น

3) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีบทบาทมากขึ้นในการเฝ้าระวังการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดแผนและมาตรการป้องกันและบรรเทาวิกฤติทางด้านสิ่งแวดล้อม ชักชวนทำความเข้าใจในแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทบทวนขอบเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

4) การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตอาจมีปัญหาสืบเนื่องจากแรงงานอพยพ ควรมีแนวทางหรือนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ อาทิ การป้องกันโรคระบาดและการจัดการสาธารณสุขขั้นมูลฐาน การจัดการศึกษาให้กับลูกหลาน การบริหารจัดการเรื่องแรงงานต่างชาติดึงดูดเข้ามาในประเทศไทย และการจัดสวัสดิการให้แก่แรงงานอพยพ

5) การรักษาความสงบเรียบร้อย อาจต้องมีบทบาทหน้าที่ในเรื่องการเฝ้าระวังปัญหาด้านอาชญากรรมมากขึ้น ในบางพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจำเป็นต้องพัฒนาระบบและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานอพยพร่วมกับราชการส่วนกลางเพื่อนำมาใช้ในยามจำเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องร่วมกับชุมชนในการกำหนดกติกาและหลักเกณฑ์ของชุมชนสำหรับแรงงานต่างชาติ

7) การจัดการด้านภาษา วัฒนธรรม และจารีตประเพณี อาจจำเป็นต้องจัดทำข้อมูลที่เป็น สำคัญสำหรับแรงงานต่างชาติเป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนอื่น ๆ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และทำความเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนับเป็นโอกาสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะของบประมาณเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดบริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ในภาพรวม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นจะต้องปรับตัวในด้านต่างๆ ดังนี้

1) การประสานความร่วมมือกับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ในการปรับบทบาทภารกิจ

2) การพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาอังกฤษ รวมถึงภาษาอาเซียน

3) การปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางพื้นที่ เช่น ในพื้นที่จังหวัดชายแดนหรือจังหวัดที่มีแรงงานต่างชาติ อาจจำเป็นต้องมีฝ่ายหรือกองวิเทศสัมพันธ์เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ได้

สำหรับประเทศไทยการเปิดประชาคมอาเซียนอาจทำให้ประเด็นทางการเมืองมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนด้วยกัน เช่น ปัญหาชายแดน ปัญหาทางด้านการเมืองที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล อาจได้รับผลกระทบถึงความเป็นผู้นำในด้านเศรษฐกิจการเกษตร ปัญหาทางการเมืองและการบริหารทำให้การพัฒนาของเศรษฐกิจไทยเป็นไปอย่างเชื่องช้าและต้องหยุดชะงักเป็นระยะ ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคทางการค้าและการลงทุน ประเทศไทยมีความยืดหยุ่นต่อการปรับเปลี่ยนค่านโยบายและกฎหมายที่ค่อนข้างล่าช้าทำให้เกิดการเตรียมความพร้อมได้น้อยและช้ากว่าบางประเทศที่มีการเตรียมพร้อมได้ดีและรวดเร็วกว่าประเทศไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556) แม้ว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา รัฐมีนโยบายการกระจายอำนาจโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่บริหารจัดการสาธารณะส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายและความต้องการของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม การตรวจสอบ และการรับผิดชอบร่วมกันระหว่างภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการดูแลระบบสาธารณูปโภค การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สินและการดูแลกิจการสิ่งแวดล้อม ส่วนกิจการใหญ่ ๆ ที่อาจจะต้องอยู่กับส่วนกลาง คือ การทหารและการต่างประเทศ แต่ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์หลายอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปในชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนไหวภาคการตลาด ภาคประชาสังคม เงินทุน และการแลกเปลี่ยนทางการเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งมีผลต่อกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าที่ผ่านมาเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเป็นองค์กรที่ได้รับผลกระทบมากกว่ารัฐบาลที่มีการบริหารจัดการด้านการจัดการต่างประเทศอยู่แล้ว (วีรากร อุดรเลิศ, 2555)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการบริหารท้องถิ่นที่เรียกว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (องค์การบริหารส่วนตำบล: อบต. และเทศบาลตำบล: ทต.) ซึ่งท้องถิ่นเหล่านี้จะต้องมีอำนาจในการบริหารจัดการตนเองมากขึ้น จะต้องมีเครื่องมือด้านนโยบายระดับภูมิภาคและ

ท้องถิ่นที่ใช้ในการพัฒนาตนเองประกอบด้วยรูปแบบต่าง ๆ ในการสนับสนุนทางธุรกิจการขยาย การสื่อสารทั้งในรูปแบบและความหลากหลายของภาษาต่าง ๆ ที่ท้องถิ่นนั้น ๆ อยู่ใกล้เคียงรวมถึง นโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในเรื่องการศึกษาระดับสูง เพื่อผลิตบัณฑิตและทรัพยากร ที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโดยตรง แต่การเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นเกี่ยวกับการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียนในด้านต่าง ๆ ทั้งทาง สังคมวัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ การบริการและ การท่องเที่ยว ยังอยู่ในระดับที่น้อย ส่วนด้านสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง โดยทำ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดทำโครงการชุมชนแห่งการเรียนรู้ และนำเสนอโครงการอบรม ภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาต่อยอดให้อยู่ในระดับที่ดี ด้านสาธารณสุข เสนอโครงการควบคุม และป้องกันโรคระบาด เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ด้านเศรษฐกิจการส่งเสริมการพัฒนาสินค้าและ ผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน (วีระศักดิ์ สมยานะ, 2555)

หากมองถึงนโยบายการวิจัยที่ต้องลงสู่ชุมชนท้องถิ่นภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนด้าน การพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรนั้น จังหวัดเชียงใหม่ถือว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่มี ศักยภาพด้านการเกษตรในลำดับต้น ๆ ของประเทศไทย ผลของการเปิดอาเซียนก่อให้เกิด ปრაกฏการณ์ย้ายถิ่นฐานแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานภาคเกษตรในเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านของไทย ต่อไปเชียงใหม่ยังจะเป็นศูนย์กลางทาง เศรษฐกิจเมื่อมีการเชื่อมโยง North-South Corridor จากทางตอนใต้ของจีน รวมถึง East-West Corridor จากสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเชื่อมต่อกันทางถนน และรถไฟความเร็วสูง นอกจากนั้น เชียงใหม่ยังจะเป็นศูนย์กลางทางการบิน ในอนุภูมิภาคด้วย การขยายตัวของจังหวัดเชียงใหม่เองที่มี การสร้างเครือข่ายสาทรณูปโภค เช่นถนนวงแหวน และศูนย์กลางการประชุมนานาชาติ เชียงใหม่ จึงมีความพร้อมในการพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้สูง การกระจายตัวของเศรษฐกิจภาคเกษตรจะเกิดประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน

ด้วยเหตุนี้ คณะนักวิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ และทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ต่อภาคเกษตรเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ต่อการ ปรับตัวในอาเซียน โดยจัดทำเป็นโครงการก่อนการวิจัยจริง (Pre-research) เป็นการประชุมเชิง ปฏิบัติการเพื่อทบทวนแผนกลยุทธ์ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ด้านเศรษฐกิจเกษตร วิเคราะห์ สถานการณ์การแข่งขันในอาเซียนต่อภาคเกษตร ปัญหา และอุปสรรค เพื่อให้ได้โจทย์วิจัย ซึ่งการทำ Pre-research ครั้งนี้ได้จัดขึ้นในวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2558 ณ โรงแรมดิเอ็มเพรส เชียงใหม่ ภายในงานมีหน่วยงานเข้าร่วมมากกว่า 40 หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ และ ชุมชนเกษตร รวมถึงท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากที่

ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องของแนวคิดการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช และ รศ.ดร.เสรี พงศ์พิศ (อธิการบดี สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน) โดยความกรุณาจาก ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน ที่ปรึกษาชุดโครงการวิจัยนี้ ร่วมกับ ศ.ดร.อารี วิบูลย์พงศ์ (คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) และ ศ.ดร.ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ (คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) และผู้แทนจากหน่วยงานภาคเกษตรและเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ที่สำคัญคือ กรมส่งเสริมการเกษตร เกษตรอำเภอ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รวมถึงกรมพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้การประชุมเชิงปฏิบัติการสามารถสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นกับภาคเกษตรของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ที่สำคัญคือ ด้านการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ในประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานท้องถิ่นที่จะต้องให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมการพัฒนาภาคเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยทฤษฎีและการปฏิบัติอย่างแท้จริง

ดังนั้น คณะนักวิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคประชาคมอาเซียน (Promoting the agriculture of Chiang Mai local community in ASEAN community)” ภายใต้ชุดโครงการ “การสร้างและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Research and developing the potentiality of Chiang Mai agricultural community creatively for ASEAN Economic community competition base on sufficiency economy philosophy (R&D AGGIE for AEC).” โดยในปีที่ 1 (2560) ได้ทราบถึงศักยภาพของชุมชนเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน และเสนอเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 18 หน่วยงาน ได้แก่ 1) ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ 2) สมาคม SME แห่งประเทศไทย 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ 4) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 5) มหาวิทยาลัยพายัพ 6) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 7) มหาวิทยาลัยพะเยา 8) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ 9) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 10) สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ 11) โครงการพิเศษสวนเกษตรเมืองงายในพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ 12) สำนักงาน ปปช.เชียงใหม่ เขต 5 (เชียงใหม่) 13) กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 14) กลุ่มแผนพัฒนาเกษตรเศรษฐกิจการเกษตร 15) พัฒนาชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ 16) สถาบันการจัดการเพื่อชนบทและ

สังคม (Rural and Social Management Institution: RUSMI) 17) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และ 18) ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ผลที่ได้จะนำไปขยายต่อในระดับภาคต่อไป จากการวิจัยเพื่อการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคประชาคมอาเซียน” อาศัยแนวคิดกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ในการวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส จุดอ่อน และอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 6 กลุ่มเกษตรกร ซึ่งการวิจัยพบว่า จุดแข็งของกลุ่มเกษตรกรที่สำคัญ คือ สมาชิกกลุ่มมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด การเพาะปลูก การแปรรูป และการประชาสัมพันธ์ ด้านโอกาสที่สำคัญ คือ กลุ่มเกษตรกรมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่คอยให้ความช่วยเหลือทั้งด้านความรู้และเงินทุน แต่กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมยังมีจุดอ่อนที่สำคัญ คือ กลุ่มเกษตรกรยังไม่สามารถจัดการฟาร์มและพื้นที่การเพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพได้ สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับชุมชนเท่านั้น กลุ่มเกษตรกรยังไม่สามารถควบคุมปริมาณการผลิตสินค้าในแต่ละรอบการผลิตได้ และอำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลางยังมีไม่มาก และมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ การตลาดมีการแข่งขันกันในพื้นที่สูง ทั้งในด้านราคาและปริมาณ และตลาดสินค้ายังไม่มีความหลากหลาย

จากการวิเคราะห์และประเมินผลโดยใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Michael E. Porter และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีปัจจัยส่งเสริมและทำลายสู่ความเป็นเลิศต่อการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐ ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยในการดำเนินงาน (Factor condition) 2) เงื่อนไขด้านความต้องการของตลาด (Demand condition) 3) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and supporting industries) 4) กลยุทธ์ โครงสร้าง และการแข่งขัน (Firm Strategy Structure and Rivalry) 5) รัฐบาล (Government) และ 6) เหตุสุดวิสัย หรือ โอกาส (Chance) ทำให้นักวิจัยเห็นถึงศักยภาพของชุมชนในแต่ละแห่ง และทราบแนวทางในการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน ทั้งหมด 6 ประเด็น ซึ่งประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ กลุ่มเกษตรกรควรได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านแหล่งเงินทุน ด้านความรู้ ด้านการผลิต การบัญชี และการตลาด เพื่อให้เกษตรกรมีประสิทธิภาพด้านเกษตรมากยิ่งขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้

จากผลการศึกษาการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าหน่วยงานภาครัฐ เช่น กลุ่มเกษตรกรปลูกข้าว ตำบลบ้านแม่ ได้รับการความช่วยเหลือด้านความรู้ เรื่องการผลิตข้าวในระบบอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การผลิตน้ำหมักและปุ๋ยอินทรีย์ การจัดการระบบฟาร์มในการควบคุมโรคและศัตรูพืชอื่นๆ จากสำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง ศูนย์วิจัยข้าว กรมพัฒนาที่ดิน และเทศบาลตำบลบ้านแม่ และกลุ่มเกษตรกรปลูกกล้วยปลอดคภัย ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง ได้รับการช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง

ในด้านความรู้ เช่น การเพิ่มปริมาณการผลิต การพัฒนาปุ๋ยอินทรีย์ วิทยาการหลังเก็บเกี่ยวที่ดี ส่งผลเสียแก่ต้นลำไยน้อยที่สุด การพัฒนาความรู้ด้านการผลิตลำไยในระบบอินทรีย์ เป็นต้น เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิดการส่งเสริมการเกษตรที่ระบุว่า กระบวนการของการส่งเสริมการเกษตร ประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๆ เช่น การส่งเสริมความรู้และทักษะ ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะมีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบการทำฟาร์มของเกษตรกรเองแล้วก็ตาม การส่งเสริมการเกษตรยังสามารถนำความรู้และข้อมูลอื่นๆ ที่เกษตรกรยังขาดไปเพิ่มเติมให้ได้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการสร้างความชำนาญให้เกษตรกรเป็นกิจกรรมสำคัญ การให้คำแนะนำและข้อมูลข่าวสาร การส่งเสริมการเกษตรเป็นการให้คำแนะนำด้านเทคนิคและข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรใช้ในการตัดสินใจและนำไปปฏิบัติได้ซึ่งคำแนะนำด้านเทคนิคการผลิตนั้นได้มาจากการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์เกษตร และนอกจากนั้นแล้ว ตัวเกษตรกรก็อาจเป็นแหล่งที่จะให้คำแนะนำและข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกรรายอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้้องค์กรเกษตรกร นักส่งเสริมควรให้ความช่วยเหลือแนะนำเกษตรกรในการจัดตั้งองค์กรที่จะสามารถเป็นศูนย์กลางในการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันในอนาคต องค์กรเกษตรกรในท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารได้ และนักส่งเสริมการเกษตรยังต้องการกระตุ้นและสร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรอีกด้วย

นอกจากนั้นแนวทางในการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐให้กับกลุ่มเกษตรกร โดยใช้หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการทำการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรอยู่ดี กินดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี รักอาชีพในการทำการเกษตร โดยหันมาทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งของผู้ผลิตและผู้บริโภค ลดปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมให้กลับมาดีขึ้นปลูกข้าวอินทรีย์ เช่น ตำบลสันป่าตอง มีแนวทางในการส่งเสริมโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการทำการเกษตรของกลุ่ม เพื่อให้เกษตรกรอยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี รักในอาชีพเกษตรโดยหันมาทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งของผู้ผลิตและผู้บริโภค ซึ่งมีความคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเป็นปรัชญาที่มีมิติครอบคลุมถึง 4 ด้านได้สรุปไว้ คือ 1) มิติ ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง เป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน มีความขยันหมั่นเพียรประกอบสัมมาอาชีพ มีชีวิตที่เป็นสุขตามสมควรแก่สภาพ พ้นจากการเป็นหนี้และความยากจน สามารถพึ่งตนเองได้ มีครอบครัวที่อบอุ่น และเป็นสุข 2) มิติด้านจิตใจ หมายถึง มีจิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มียินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ ปฏิบัติตามทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิปทาในการดำรงชีวิต 3) มิติ ด้านสังคม หมายถึง การมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความ เมตตาเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มุ่งให้เกิดความสามัคคี ปราศจากการเบียดเบียน การเอารัด เอาเปรียบและการมุ่งร้าย

ทำลายกัน และ 4) มิติด้านวัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิต ที่ ประหยัด อดออม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้สิน การทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งที่ บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ

การส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน การส่งเสริมการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ในภาคประชาคมอาเซียน เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านแหล่งเงินทุน ด้านความรู้ ด้านการผลิต การบัญชี และการตลาด การส่งเสริมในเรื่องเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ เพื่อการจัดการกระบวนการผลิต ซึ่งช่วยลดต้นทุนในการผลิต ย่นระยะเวลาในการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรรวมถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรให้ดียิ่งขึ้น การสร้างกลุ่มเกษตรกรเครือข่าย ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การวางแผนการผลิต และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของกันและกัน เพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพ ความร่วมมือกันที่เป็นประโยชน์ต่อการทำการเกษตร ตลอดจนการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากเยาวชนรุ่นใหม่มีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ที่จะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตร และพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการศึกษา ถึงความต้องการโครงการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแก่งน้อย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการโครงการส่งเสริมการเกษตรด้านการส่งเสริมเกษตรโดยรวมในระดับมาก เช่น ด้านการปลูกพืช ประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการในระดับมากที่สุด คือ การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช การใส่ปุ๋ย/ การบำรุงดูแลรักษาสภาพดิน การเก็บเกี่ยวผลผลิต ด้านการเลี้ยงสัตว์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการให้ส่งเสริมการเกี่ยวกับ การคัดเลือกพันธุ์ การให้อาหารสัตว์เลี้ยง มากที่สุด ส่วนด้านหัตถกรรม ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้ส่งเสริมการเกษตรด้านงานหัตถกรรมในระดับปานกลางทุกประเด็น ไม่ว่าจะเป็นด้านการตลาด/ การจำหน่ายผลผลิต วิธีการทำ และด้านเทคนิคการทำและการออกแบบ สาเหตุที่ต้องการให้ส่งเสริมในระดับปานกลางเนื่องจากในแต่ละชนเผ่ามีเอกลักษณ์ของหัตถกรรมที่ผลิตเป็นของตนเองอยู่แล้ว นอกจากนั้นเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลยังต้องการให้ส่งเสริมด้านการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย และการวางแผนการผลิตอีกด้วย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าจากผลการศึกษาทั้งสองดังกล่าว เกษตรกรยังต้องการให้ส่งเสริมการเกษตรเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรรวมถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรให้ดียิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน สำหรับวิธีการส่งเสริมการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ เน้นการส่งเสริมเกษตรกรแบบกลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษ ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย, กลุ่มชุมชนประมงครบวงจรท้องถิ่นตำบลชมพู ตำบลชมพู อำเภอสารภี, กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิต

เกษตรบ้านสันกอเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง และกลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวอินทรีย์ ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตเกษตรบ้านสันกอเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง และกลุ่มเกษตรกรปลูกลำไยปลอดภัย ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง การส่งเสริมใช้วิธีการส่งเสริมหลาย ๆ เรื่อง ตามความถนัดของกลุ่มเกษตรกร โดยมีทีมนักวิชาการที่เกี่ยวข้องจากหลายหน่วยงานเข้าไป ส่งเสริมโดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น จัดโครงการอบรม หรือ ให้ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งเสียงตามสาย สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับ แนวคิดวิธีการส่งเสริมการเกษตร ได้กล่าวถึงประเภทของวิธีการส่งเสริมการเกษตรไว้ว่า 1) วิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยอิงบุคคลหรือ ผู้รับสารเป็นเกณฑ์ เช่น 1.1) วิธีการส่งเสริมการเกษตรแบบรายบุคคล หรือแบบบุคคลต่อบุคคล 1.2) วิธีการส่งเสริมการเกษตรโดยกลุ่มบุคคล 1.3) วิธีการส่งเสริมการเกษตรมวลชน 2.) วิธีการส่งเสริมการเกษตรโดยอ้างอิงวัตถุประสงค์ หรือ ตัวสารเป็นเกณฑ์ คือ 2.1) การส่งเสริมการเกษตรโดยการส่งเสริมเพียงเรื่องเดียว 2.2) การส่งเสริมการเกษตรโดยการเลือกเรื่องเสริมหลายๆ เรื่อง 2.3) การส่งเสริมการเกษตรโดยการเลือกเรื่องทั้งหมดที่เกี่ยวกับฟาร์มและบ้านเรือน 3.) การส่งเสริมการเกษตรโดยอิงเจ้าหน้าที่หรือผู้ส่งสารเป็นเกณฑ์ 3.1) การใช้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความรู้แบบกว้าง 3.2) การใช้ทีมนักวิชาการ 3.3) การใช้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วย 3.4) การใช้เจ้าหน้าที่สื่อมวลชน 4.) วิธีการส่งเสริมการเกษตรโดยอิงตามช่องทางหรือสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมเกษตร 4.1) วิธีการส่งเสริมเกษตรโดยใช้สื่อคำพูด 4.2) วิธีการส่งเสริมเกษตรโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ 4.3) วิธีการส่งเสริมเกษตรโดยใช้สื่อภาพและเสียง 4.4)วิธีการส่งเสริมเกษตรโดยใช้สื่อกิจกรรม และ 5.) วิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยอิงชุมชน 5.1) การส่งเสริมการเกษตรในชุมชนชนบท 5.2) การส่งเสริมการเกษตรในชุมชนในเมือง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

โครงการวิจัยมีขอบเขตการวิจัยเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 3 ปี โดยเป็นการศึกษาศักยภาพของชุมชนเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน

จังหวัดเชียงใหม่ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน และเพื่อเสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ในการขยายผลต้นแบบการพัฒนาภาคเศรษฐกิจการเกษตรในระดับภูมิภาคต่อไป

โดยงานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการศึกษาปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น รวมถึง การศึกษา ศักยภาพของชุมชนเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน และเพื่อเสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรชุมชน จังหวัดเชียงใหม่อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์หาแนวทางในประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ในเขตพื้นที่ 25 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่ทั้งสิ้น 207 ชุมชน โครงการวิจัยครั้งนี้ อาศัยวิธีการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เพื่อสะท้อนปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับ การส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคประชาคมอาเซียน ให้สามารถแข่งขันได้ในอาเซียน (AC) จนได้ต้นแบบการพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน การส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ชุมชน เพื่อขยายผลไปสู่โครงการ (พ.ศ. 2561) ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ให้ได้ต้นแบบการพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ การส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคประชาคมอาเซียน จำนวน 30 ชุมชน และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนาและประสิทธิภาพสูงสุดจึงต่อยอดไปสู่โครงการปีที่ 2 (พ.ศ. 2562) ใช้ระยะเวลา 12 เดือน โดยการขยายผลอีกจำนวน 50 ชุมชน เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ และทำการวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นจึงสามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน ในภาพรวมของจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมกับประเมินมูลค่าเพิ่มของโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถให้กับชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ สู่การแข่งขันใน AEC อันจะนำไปสู่การขยายผลสู่นโยบายระดับจังหวัด เพื่อกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ เป้าหมาย 100 ชุมชน ต่อไป

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1.4.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการ ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) จากอำเภอต่าง ๆ ที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการ ทั้งหมด 25 อำเภอ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (purposive sampling) มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 20 ชุมชนคัดเลือกให้เหลือ 6 ชุมชน ที่มีศักยภาพด้านการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐ เมื่อเปรียบเทียบกับประชคมอาเซียน

1.4.2 ข้อมูลและเครื่องมือในการวิจัย

1) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสำรวจ สอบถามและสัมภาษณ์ในพื้นที่ 25 อำเภอ 6 ชุมชน ทั่วจังหวัดเชียงใหม่

2) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาศักยภาพชุมชนเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็นการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีศักยภาพการแข่งขันในอาเซียนอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

3) ชนิดเครื่องมือการประเมิน แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมิน ดังนี้

3.1) แบบฟอร์มแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ (ภาคผนวก ข)

3.2) แบบฟอร์มเพื่อประเมินคัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการ (ภาคผนวก ค)

3.3) แบบฟอร์มวิเคราะห์และประเมินผลในส่วนของผลผลิตใช้แบบสำรวจ Diamond Model ของ Michael E. Porter (ภาคผนวก ง)

3.4) แบบฟอร์มการประเมิน Focus Group 3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถทำการวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการส่งเสริมภาคการเกษตรขององค์กรภาครัฐในชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน

1.6 นิยามศัพท์

ชุมชน (community) หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ใดที่หนึ่งที่มีความสัมพันธ์กัน ในฐานะเป็นเครือญาติหรือเพื่อนบ้าน โดยมีการใช้ชีวิตร่วมกันมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ชุมชนเกษตร (Agricultural Community) หมายถึง ชุมชนที่คนในชุมชนส่วนใหญ่ มีอาชีพหลักในการเลี้ยงชีพเป็นเกษตรกร

ประชาคมอาเซียน (ASEAN community) หมายถึง การร่วมกันทางเศรษฐกิจของประเทศในเขตอาเซียน เพื่อผลประโยชน์ในอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจ การส่งออก และการนำเข้าของสินค้า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดำเนินการควบคู่ไปกับ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN political-security community: APSC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN socio-cultural community: ASCC) ซึ่งเป็นสามส่วนหลักของประชาคมอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Competition) หมายถึง การร่วมกันทางเศรษฐกิจของประเทศในเขตอาเซียน เพื่อผลประโยชน์ในอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจ การส่งออก และการนำเข้าของสินค้า

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) หมายถึง ปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน การพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

การส่งเสริมการเกษตร (Agricultural Extension) หมายถึง การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรกับแหล่งวิทยาการเพื่อที่จะกระจายความรู้ใหม่ ๆ และหลักการที่ดีไปสู่เกษตรกร และทำให้เกษตรกรเหล่านี้ได้นำวิทยาการแผนใหม่ไปใช้ในฟาร์มของตน การส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย กล่าวคือผลของการค้นคว้าวิจัยทางเกษตรกรรมจะไม่มีประโยชน์อย่างแท้จริง ถ้าไม่ได้นำผลเหล่านี้ไปมอบให้แก่เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมเกษตรกับการค้นคว้าวิจัย

องค์กรภาครัฐ หมายถึง องค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการแก่ประชาชน โดยไม่หวังผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ เช่น กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เป็นต้น